

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ Β5

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΚΟΙΝΩΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΦΥΡΚ293	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	4
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κοινωνιολογία του Φύλου		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
		3	5
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδικευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων	ΕΙΔΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΑ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος. <i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i> - Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης - Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β - Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων Στόχος του μαθήματος είναι να γνωρίσουν οι φοιτητές/τριες τις θεωρίες και έννοιες της φεμινιστικής σκέψης και να μπορούν να διακρίνουν πώς συσχετίζονται θεωρία και έρευνα στη μελέτη του φύλου. Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση: - Να γνωρίζουν τα τρία κύματα του φεμινισμού και τις μεταξύ τους διαφορές. - Να κατανοούν την φεμινιστική κριτική στην κλασική και σύγχρονη Κοινωνιολογία. - Να γνωρίζουν τους διαφορετικούς τρόπους εννοιολόγησης του φύλου. - Να αναγνωρίζουν τα βασικά χαρακτηριστικά και τις διαφορές του φιλελεύθερου, μαρξιστικού/σοσιαλιστικού και ριζοσπαστικού ρεύματος που αναπτύσσονται κατά το δεύτερο κύμα του φεμινισμού.

Διεργασία 4. Εσωτερική Αξιολόγηση

Αναμόρφωση του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών

Υπόδειγμα Β5 ΑΔΙΠ

- Να αναγνωρίζουν τις διαφορές στις θεωρήσεις του υποκειμένου και της εξουσίας μεταξύ του δεύτερου και τρίτου κύματος του φεμινισμού.
- Να αναγνωρίζουν την επίδραση της φεμινιστικής σκέψης στη διαμόρφωση των κοινωνικών πολιτικών.
- Να συσχετίζουν την καθημερινότητα και την εμπειρία με την προβληματική του φύλου.
- Να μπορούν να συμμετέχουν στο διάλογο για το φύλο επιχειρηματολογώντας επί διαφορετικών θέσεων.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Ομαδική επεξεργασία υλικού του μαθήματος

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αυτό αναφέρεται στα θεωρητικά, μεθοδολογικά και πολιτικο-κοινωνικά ζητήματα που εισάγει η προβληματική του φύλου στο πεδίο της Κοινωνιολογίας. Η Κοινωνιολογία του Φύλου συνδέεται με την ανάπτυξη της φεμινιστικής σκέψης, η οποία, παράλληλα με άλλα μεγάλα θεωρητικά ρεύματα της ύστερης νεωτερικότητας, ασκεί κριτική και ανανεώνει τη σύγχρονη Κοινωνιολογία. Η μελέτη του φύλου παρακολουθεί τα ποικίλα και ενίοτε αντικρουόμενα πολιτικά και ιδεολογικά ζητήματα που εγείρονται με την διεύρυνση του φεμινιστικού κινήματος από τη δεκαετία του 1960, δηλαδή κατά το λεγόμενο δεύτερο (1960-1980) και τρίτο (1980 -) κύμα του φεμινισμού. Κατά την περίοδο αυτή το ενδιαφέρον μετατοπίζεται από το ζήτημα της γυναικείας καταπίεσης στις έμφυλε σχέσεις εξουσίας και την επιτελεστικότητα του φύλου. Αντικείμενο του μαθήματος είναι οι βασικές θεωρητικές και μεθοδολογικές παραδοχές που εδραίωσαν τη φεμινιστική Κοινωνιολογία και τις Σπουδές Φύλου, καθώς επίσης και οι σχετικές διαμάχες που αναπτύσσονται στους κόλπους του φεμινιστικού κινήματος. Ειδικότερα θα εξεταστεί η “φεμινιστική σκοπιά” του δεύτερου κύματος, σύμφωνα με την οποία, οι γυναίκες θεωρούνται υποτελής κοινωνική ομάδα, αναδεικνύεται η κοινή εμπειρία καταπίεσης και επιδιώκεται η διαμόρφωση μιας φεμινιστικής ανταγωνιστικής συνείδησης. Σ’ ό,τι αφορά το μεταμοντέρνο φεμινισμό του τρίτου κύματος, ο οποίος εστιάζει στη λειτουργία του λόγου και της εξουσίας στην παραγωγή των έμφυλων υποκειμενικοτήτων, ο προβληματισμός μετατοπίζεται πλέον από το φύλο ως ουσία στην επιτέλεση του φύλου ως “δρώμενου”. Εξάλλου, με την συμβολή του μαύρου, λεσβιακού και μετα-αποικιακού φεμινισμού, αναγνωρίζονται πλέον οι διαφορές και ανισότητες μεταξύ των ιδιών των γυναικών, αμφισβητείται η πολιτική της ταυτότητας και προκρίνεται μια πολιτική της διαφοράς και των συμμαχιών. Η εισαγωγή του μαθήματος είναι αφιερωμένη σε μια συνοπτική αναδρομή του φεμινιστικού κινήματος και της φεμινιστικής σκέψης, όπου σκιαγραφείται παράλληλα το ιστορικο-κοινωνικό και διανοητικό πλαίσιο διαμόρφωσης της προβληματικής του φύλου. Στη συνέχεια, το μάθημα αναπτύσσεται σε τρεις ενότητες. Στην πρώτη, εστιάζει στην ανάπτυξη της φεμινιστικής κοινωνιολογικής σκέψης και στην κριτική που άσκησε στο πεδίο της Κοινωνιολογίας. Στη δεύτερη εξετάζει ζητήματα εννοιολόγησης του φύλου ως κοινωνικής και λογοθετικής κατασκευής, καθώς επίσης και την ανάλυση της έμφυλης ανισότητας και καταπίεσης από την οπτική των διακρίσεων και της αλληλεπίδρασης των συστημάτων της πατριαρχίας και του καπιταλισμού. Στην τρίτη εξετάζει τη συμβολή της φεμινιστικής σκέψης στην έρευνα και μεθοδολογία των κοινωνικών επιστημών.

Διεργασία 4. Εσωτερική Αξιολόγηση
Αναμόρφωση του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών
Υπόδειγμα Β5 ΑΔΙΠ

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	Ναι	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Σύνολο Μαθήματος	
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	- <u>Ασκήσεις σύντομης απάντησης</u> (κατά τη διάρκεια του εξαμήνου μέσω της πλατφόρμας elearn): 10% - <u>Πρόοδος</u> (κατά τη διάρκεια του εξαμήνου μέσω της πλατφόρμας elearn): 20% - <u>Τελική γραπτή εξέταση</u>: 70% Α. Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής Β. Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης Γ. Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων	

(4) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Προτεινόμενη Βιβλιογραφία: <u>Συγγράμματα</u> Χαλκιά, Αλεξάνδρα (2011), <i>Έμφυλες βιαιότητες</i> , Αθήνα: Αλεξάνδρεια. ^[1] Στρατηγάκη, Μαρία (2006), <i>Το φύλο της κοινωνικής πολιτικής</i> , Αθήνα: Μεταίχμιο. ^[2] Connell, Raewyn (2006), <i>Το κοινωνικό φύλο</i> , Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο. ^[3] Cameron, Deborah (2020), <i>Φεμινισμός: Παρελθόν και παρόν ενός κινήματος</i> , Ηράκλειο: ΙΤΕ-ΠΕΚ. Arruzza, Cinzia (2021), <i>Επικίνδυνες σχέσεις: Γάμοι και διαζύγια μαρξισμού και φεμινισμού</i> , Αθήνα: ΚΨΜ. <u>Συμπληρωματική Βιβλιογραφία:</u> Acker, Joan (1989), "The problem with patriarchy", <i>Sociology</i> , 23(2): 235-240. Αθανασίου, Αθηνά (2006), "Gender trouble: Η φεμινιστική θεωρία και πολιτική μετά την αποδόμηση της ταυτότητας", <i>Σύγχρονα Θέματα</i> , 94: 62-71. Βαρίκα, Ελένη (2011), <i>Η εξέγερση των κυριών: Η γέννηση μιας φεμινιστικής συνείδησης στην Ελλάδα, 1833-1907</i> , Αθήνα: Παπαζήσης. Beechey, Veronica, "On patriarchy", <i>Feminist Review</i> , 3, 1979: 66-82. [Ελληνική μετάφραση εδώ: http://www.genderpanteion.gr/gr/didakako_pdf/Beechey_Feminism_Marxism.pdf]

Διεργασία 4. Εσωτερική Αξιολόγηση
Αναμόρφωση του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών
Υπόδειγμα Β5 ΑΔΙΠ

- Braidotti, Rosi (2006), “Ενσώματη ταυτότητα, έμφυλη διαφορά και το νομαδικό υποκείμενο”, στο Αθηνά Αθανασίου (επιμ.), *Φεμινιστική θεωρία και πολιτισμική κριτική*, Αθήνα: Νήσος, 189-211.
- Butler, Judith (2009), *Αναταραχή φύλου: Φεμινισμός και η ανατροπή της ταυτότητας*, Αθήνα: Αλεξάνδρεια.
- Chafetz, Janet Saltzman (1999), “The varieties of gender theory in sociology”, στο της ίδιας (επιμ.), *Handbook of the Sociology of Gender*, Νέα Υόρκη: Kluwer, 3-23.
- Chodorow, Nancy (1978), *The Reproduction of Mothering: Psychoanalysis and the Sociology of Gender*, Μπέρκλεϋ: University of California Press.
- Collins, Patricia Hill (2004), “Learning from the Outsider Within: The Sociological Significance of Black Feminist Thought”, στο Margaret Fonow και Judith Cook (επιμ.), *Beyond Methodology: Feminist Scholarship as Lived Research*, Μπλούμινγκτον: Indiana University Press, 35-59.
- Crenshaw, Kimberle (1991), “Mapping the margins: intersectionality, identity politics, and violence against women of colour”, *Stanford Law Review*, 43, 1991: 1241-1299.
- De Beauvoir, Simon (2009), *Το δεύτερο φύλο*, Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Delphy, Christine (1993), “Rethinking sex and gender”, *Women's Studies International Forum*, 16(1): 1-9.
- Firestone, Shulamith, *Η διαλεκτική του σεξ: Ο φάκελος της φεμινιστικής επανάστασης*, Κέδρος-Ράπτη, Αθήνα 1983.
- Fraser, Nancy (2017), *Κρίση της φροντίδας: Για τις αντιφάσεις του σύγχρονου καπιταλισμού στο επίπεδο της κοινωνικής αναπαραγωγής*, Αθήνα: Νήσος.
- Hochschild, Arlie (2013), *So How's the Family and Other Essays*, Μπέρκλεϋ: University of California Press.
- hooks, bell (1984), *Feminist theory: from margin to centre*, Βοστώνη: South End Press.
- Lorde, Audre (2001), *Sister Outsider*, Φρήντομ Καλιφόρνια: The Crossing Press.
- Μιχαηλίδου, Μάρθα (2004), “Υβριδισμός και υποκειμενικότητα: Η φηγούρα του Cyborg και το μεταβιομηχανικό υποκείμενο”, *Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών*, 114: 3-26.
- Mohanty, Chandra Talpade (1984), “Under Western Eyes: Feminist Scholarship and Colonial Discourses”, *boundary 2*, 12(3): 333-358.
- Ντόκου, Χριστίνα (2010), “Φεμινισμός”, *ΦυλοΠαιδεία*, στο διαδίκτυο: www.fylopedia.uoa.gr/index.php.
- Oakley, Ann (1989), “Interviewing Women”, στο Helen Roberts (επιμ.), *Doing Feminist Research*, Λονδίνο: Routledge & Kegan Paul, 30-61.
- Παντελίδου-Μαλούτα, Μάρω (2002), *Το φύλο της δημοκρατίας: Ιδιότητα του πολίτη και έμφυλα υποκείμενα*, Αθήνα: Σαββάλας.
- Παπαταξιάρχης, Ευθύμιος (1997), “Το φύλο στην ανθρωπολογία (και την ιστοριογραφία): Ορισμένες γνωστικές και μεθοδολογικές προεκτάσεις”, *Μνήμων*, 19: 201-210.
- Pateman, Carole (1988), *The Sexual Contract*, Στάνφορντ: Stanford University Press.
- Ramazanoglu, Caroline (1989), “Improving on sociology: the problems of taking a feminist standpoint”, *Sociology*, 23(3): 427-447.
- Ρεθυμνωτάκη, Ελένη, Μαροπούλου, Μαρίνα, Τσακιστράκη, Χριστίνα (2016), *Φεμινισμός και δίκαιο*, Αθήνα: Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών.
- Rubin, Gayle (1975), “The Traffic in Women: Notes on the 'Political Economy' of Sex”, στο Rayna Reiter (επιμ.), *Toward an Anthropology of Women*, Νέα Υόρκη: Monthly Review Press, 157-210. [Ελληνική μετάφραση εδώ: http://www.genderpanteion.gr/gr/didakako_pdf/Rubin_Feminism_Marxism.pdf].
- Scott, Joan W. (2006), “Αποδομώντας το δίλημμα ‘ισότητα ή διαφορά’, ή, αλλιώς, η χρησιμότητα της μεταδομιστικής θεωρίας για το φεμινισμό”, στο Αθηνά Αθανασίου (επιμ.), *Φεμινιστική θεωρία και πολιτισμική κριτική*, Αθήνα: Νήσος, 141-166.
- Σηφράκη, Ευγενία (2015), *Σπουδές Φύλου και Λογοτενία* [ηλεκτρ. βιβλ.], Αθήνα: Σύνδεσμος Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών. [Διαθέσιμο στο: <https://repository.kallipos.gr/handle/11419/5721>]
- Smith, Dorothy (1987), “Women's Perspective as a Radical Critique of Sociology”, στο Sandra Harding (επιμ.), *Feminism and Methodology*, Μπλούμινγκτον: Indiana University Press, 84-96.
- Stacey, Judith, Thorne, Barrie (1985), “The missing feminist revolution in sociology”, *Social Problems*, 32(4): 301-316.
- Stanley, Liz, Wise, Sue (1993), *Breaking Out Again: Feminist Ontology and Epistemology*, Λονδίνο: Routledge.
- van der Tuin, Iris (2011), “Gender Research with ‘Waves’: On Repositioning a Neodisciplinary Apparatus”, στο Rosemarie L. Buikema, Gabriele Griffin και Nina Lykke (επιμ.), *Theories and Methodologies in Postgraduate Feminist Research: Researching Differently*, Νέα Υόρκη: Routledge, 15-28.
- Walby, Sylvia (1990), *Theorizing Patriarchy*, Οξφόρδη: Blackwell.
- West, Candace, Zimmerman, Don (1987), “Doing Gender”, *Gender and Society*, 1(2): 125-151.
- Wollstonecraft, Mary (2018[1792]), *Η αναγνώριση των δικαιωμάτων της γυναίκας*, Αθήνα: Οξύ.

Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Ελληνικά: *Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών*, *Σύγχρονα Θέματα*, *φεμινιστικά/feministika*
Διεθνή: *Feminist Review*, *Gender and Society*, *Hypatia Signs*, *Sociology*

